

Felkészülési kérdések az államtudományi osztatlan mesterképzési szakon záróvizsgázóknak a 2025/2026. tanév II. (tavaszi) félévében

I. Államelmélet és alkotmánytan

(összesen két tételt kell húzni, az A és B kérdéscsoportból 1-1 db-ot)

A) Államelmélet

- 1. Az államtudományok tudomány-rendszertani helye. Államtan és államelmélet.**
- 2. Premodern államképződmények: polisz, regnum, status. A feudalizmus és az abszolutizmus állama**
- 3. Machiavelli és az állam fogalmának születése**
- 4. A szuverenitás klasszikus tana (Jean Bodin) és elméletei**
- 5. Természetjogi és szerződéselméletek (Thomas Hobbes, John Locke, Jean Jacques Rousseau)**
- 6. A liberalizmus és a liberális államfelfogás**
- 7. A konzervativizmus és a konzervatív államfelfogás**
- 8. A szocializmus és a szocialista-kommunista államfelfogás**
- 9. A nacionalizmus és nemzetállam**
- 10. A modern állam keletkezése, fejlődéstörténeti típusai: alkotmányos polgári állam, intervenciós állam, modernizáló állam, totális állam**
- 11. A 20. század Általános Államtana: Georg Jellinek elmélete**
- 12. A szociológiai, jogi és politikai államfogalmak: Max Weber, Hans Kelsen és Carl Schmitt elmélete**
- 13. A formális államfogalom elemei: államhatalom. Hatalom, uralom (autoritás), legitimitás, szuverenitás**
- 14. A formális államfogalom elemei: az állam népessége. A személyi felségjog.**
- 15. A formális államfogalom elemei: államterület. Területi felségjog, államhatárok. Az államok mérete, területi változásai**
- 16. Jogállam és joguralom. A jogállam (joguralom) politikai és tudományos értelmezései**

17. Szociális állam, jóléti állam. Az állam gazdaságpolitikai szerepvállalásának változásai.

18. Az Európai Unió államtana. Az Európai Unió államfelfogása: nemzetállamok szövetsége versus szövetségi állam. Alkotmányosság, szuverenitás, szubszidiaritás az Európai Unióban

19. Magyar államelmélet 19-20. században
Irodalom:

Cs. Kiss Lajos: *Reflexív államelmélet I.* Budapest, 2021, kézirat

Cs. Kiss Lajos: *Reflexív államelmélet II.* Budapest, 2021, kézirat

Takács Péter: *Államtan. A modern állam és elmélete. Két fejezet az állam általános elmélete köréből.* Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2011.

Takács Péter: *Államtan. Az állam általános sajátosságai. Négy fejezet az állam általános elmélete köréből* Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2011.

EGRESI Katalin – PONGRÁCZ Alex – SZIGETI Péter – TAKÁCS Péter: *Államelmélet,* Széchenyi István Egyetem, Győr, 2016.

B) Alkotmánytan

1. Az alkotmány fogalma, az alkotmányozás módja, a chartális és történeti alkotmányok. A magyar Alaptörvény jellemzői

2. A modern alkotmányosság ismérvei, a főbb alkotmányos elvek bemutatása. A jogállamiság, a hatalommegosztás elve és a kisebbségek védelme

3. Az államforma kérdése és az államfői hatalom típusai. A magyar államfői hatalom

4. A kormányformák típusai, a kormányfő és a miniszterek kapcsolata, a magyar miniszterelnöki modell alakulása

5. A magyar Országgyűlés és a törvényhozás. Az Országgyűlés feladat- és hatáskörei

6. Az Országgyűlés belső szervezete és a képviselők jogállása

7. A demokratikus választójog kérdése, az egyes választási rendszerek sajátosságai, a hatályos magyar választási rendszer jellemzői (szintenként)

8. Az alkotmánybíráskodás modelljei és a magyar Alkotmánybíróság fejlődése, jogállása, feladat- és hatáskörei

9. Az ombudsmani modellek, az alapvető jogok országgyűlési biztosa és helyettesei

10. Az igazságszolgáltatási rendszer és az ügyészségi szervezet

11. A helyi és nemzetiségi önkormányzatok

12. Jogforrási rendszer és hierarchia. Az uniós és a tagállami jog, valamint a nemzetközi jog és a belső jog viszonya

13. A gazdasági alkotmányosság, a költségvetés, a Magyar Nemzeti Bank és az Állami Számvevőszék

14. Az alapjogok fogalma, története és nemzeti, illetve nemzetközi védelme. Az emberi jogok generációi, azok jellemzői. Főbb nemzetközi, európai és hazai dokumentumok

15. Alapjogi dogmatika és az alapjogok korlátozása

16. Az emberi élethez és méltósághoz való jog

17. A jogegyenlőség, az egyenlő bánásmód és az antidiszkriminációs politikák. Az állam és egyház, a világnézeti semlegesség kérdése

18. A személyes szabadság és a magánszféra védelme

19. A politikai szabadságjogok (véleménynyilvánítás, gyülekezési és egyesülési jog)

20. Az információs jogok (adattvédelem, információszabadság). A Nemzeti Adattvédelmi és Információszabadság Hatóság

21. A gazdasági, szociális és kulturális jogok

22. A harmadik generációs jogok

23. Az állampolgári kötelességek típusai és aktuális szabályozásuk

Irodalom:

- **Gárdos-Orosz Fruzsina – Halász Iván (szerk.):** *Bevezetés az alkotmányjogba.* Budapest, 2019, Dialóg Campus
- **Téglási András (szerk.):** *Az állam szervezete.* Budapest, 2018, Dialóg Campus
- **Bódi Stefánia – Schweitzer Gábor (szerk.):** *Alapjogok. Az emberi jogok alkotmányos védelme Magyarországon.* Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021
- **Halász Iván (szerk.):** *Alkotmányjog.* Budapest, 2018, Dialóg Campus (273–286. oldal)
- **Bende Zsófia – Halász Iván (szerk.):** *Összehasonlító alkotmányjog.* Budapest, 2013, NKE

